

Vurdering av to asketrær på gnr. 168 bnr. 395 ved krysset Sandviksbodene/Sandviksveien

Det ble gjennomført befaring 27. sept. 2025 hvor undertegnede pluss en medarbeider var deltakere. Formålet var å tilstandsvurdere to asketrær i forbindelse med reguleringsplan for området. Videre var oppgaven å vurdere trærnes fremtidige levekår og tiltak for å ivareta trærnes vitalitet og sunnhet i kommende anleggsfase.

Trærne

Tre nr. 1 nedenfor Sandviksveien 183

Tre nr. 2 ovenfor Sandviksbodene 78A

Tre nummer	Treslag	Stammeomkrets målt 1 m over terreng	Høyde
1	Ask (Fraxinus excelsior)	375 cm	23 meter
2	Ask (Fraxcinus excelsior)	250 cm	21 meter

Tre nr. 1.

Treet står ca. 1 meter fra veibanen og i samme terreng høyde som veien. Avstand til muren ved Mowibygget er ca. 10 meter (målt i kart). Treet har en opprett hovedstamme og en lavere sidestamme. Trekronen heller mot sørvest og utnytter sol/lys optimalt. Treet er tidligere beskåret ved at de laveste greinene er fjernet, sannsynligvis grunnet luftspenn og siktlinjer.

Snittene er godt overgrodd og det er ikke tegn til råte i stammen. Treet har svært god bladsetting og farge samt mange nye greinskudd med forventet lengde og mengde. Noen få tilfeller av døde endeskudd som tyder på askevisnesyke, men denne har ikke spredd seg til andre steder i kronen og treet vurderes som friskt og vitalt.

Tre nr. 2.

Treet står ca. 1,5 meter fra veibanen og ca. 1 meter lavere enn veibanen. Avstand til muren ved Mowibygget er ca. 7 meter. Treet har en gjennomgående stamme med symmetrisk krone hvor greinsetting utgår også fra nedre deler av stammen. Også dette treet fremstår som solitærtre uten konkurranse fra annen vegetasjon i forhold til lys, sol, vann og næring. Treet er friskt og vitalt.

Trærne står med 21 meters innbyrdes avstand på toppen av en bratt skråning hvor rotutbredelse i praksis er ubegrenset nedover. Dette medfører at trærne har svært gode forhold med hensyn til forankring samt vann og næringsopptak. Mot Sandviksveien/Sandviksbodene er veiens oppbygning i naturstein (tørrmur) og veiens overflate er asfalt. Utsiden av veien er sikret med en lav betongsåle hvor stabbestein og stålrør inngår. Det er sannsynlig at røttene har trengt inn i og under veiens oppbygning noe som gir god forankring. Overvann fra veien og veigrøft vil også bidra til trærnes vannbehov.

Valg av trasé og konsekvenser

Planlagt sti er plassert mellom trærne og i deres rotsystem. Dette vil påvirke trærne på en negativ måte og det er påkrevet med presise retningslinjer for utførelse av arbeidsoppgaver for å minimere skader på trærne. Stiens påkopling mot hovedvei er tenkt lagt helt inn mot tre nr. 2 sin stamme, noe som isolert sett vil gi store utfordringer med tanke på askens overlevelse.

Alternativ til tradisjonell avgraving til fjell, oppsett av mur og fylling av stein- og grusmasser er å bygge en brokonstruksjon basert på peler som punktvis festes i underliggende fjell. Denne løsningen vil medføre en skånsom og sterkt redusert inngripen i trærnes rotsystem. I dette tilfellet kan det benyttes trykkluft (airspade) for å perforere jordsmonnet og slik avdekke evt. røtter og lage åpning for peler. Denne løsningen vil også medføre en betydelig reduksjon i vintervedlikehold og overvannsproblematikk.

Graving i sterkt skrånende terreng vil øke skredfare/erosjon fra terreng ovenfor tiltaket. Dagens situasjon innebærer et avstemt massetrykk mot mur i nedkant av skråning. Ved planlagt graving for sti, vil dette mottrykket bli fjernet og overliggende masser kan komme i bevegelse.

Ved å endre trasé til parallelt med mur nederst i skråning mot sjøbodene og utgang mot hovedveien 15-20 nedenfor tre nr. 2, vil det oppnås en gunstig løsning mht. trerøtter, da avstand

til trærne økes betraktelig. En slik løsning vil også gi et gunstigere stigningsforhold for stien, noe som kommer brukergruppene til gode.

Det kan videre tenkes en kombinasjon av tradisjonell stibygging og brokonstruksjon ved at strekningen nordøst for teknisk kiosk/ synlig fjell bygges tradisjonelt og at i trærnes rotsone føres stien videre med en broløsning.

Trær - retningslinjer ved *graving* for sti ved Sandviksveien

- 1.** Definere trasè og nærmeste gravekant før oppstart. Trasèen må legges mest mulig skånsomt for å unngå skade på trær (røtter, stamme og greiner.)
 - 2.** Evt. beskjeringsbehov i forhold til utsatte greiner kartlegges og utføres før anleggsoppstart.
 - 3.** Trær som står nær trasè bør, før oppstart, gis en rund takst som baseres på erstatningsverdi etter VAT19 normen. Dette for å definere sanksjonsnivå ved evt. skader på trær.
 - 4.** Byggegjerdet settes opp ved nærmeste gravekant mot trestammer
 - 5.** Stammer kles med termomatte (gul farge som gir signaleffekt)
 - 6.** Sertifisert trepleier er ansvarlig for arbeidsutførelse i trærns rotsone, og vedkommende skal kontaktes og være tilstede ved graving i rotsone og ved andre problemstillinger som har innvirkning på trærns tilstand.
 - 7.** Det skal ikke foretas noen form for lagring eller bruk av kjemikalier i askenes rotsone.
 - 8.** Airspade (luftspade) benyttes ved grøfting i rotsone.
 - 9.** Der det er tilkomstmuligheter bør fortrinnsvis kombinasjonen vakumsug/aispade benyttes.
 - 10.** Ved bruk av airspade må det benyttes avskjerming for å hindre at jord - og stein som kastes opp kan skade personer eller installasjoner
 - 11.** Trerøtter finnes vanligvis ned til ca. 0,8 – 1,0 meter under overflaten.
- Airspade benyttes i rotsone. Denne lager en smal grøft med bredde på 30 – 40 cm og dybde 70- 80 cm hvor nærmeste kant i forhold til trestamme er identisk med nærmeste gravekant for ferdig grøftetrasè.

- 12.** Røtter som må beskjæres kuttet med håndsag eller saks. Røtter med diameter større enn 2,5 cm skal forsøkes ivaretatt.
- 13.** Eksponerte røtter tildekkes senest samme dag for å forhindre uttørking eller frostskaider.
- 14.** Mannskaper som jobber med graving eller har andre oppgaver i trærnes nærhet, skal ha kjennskap til askenes status og forholdsregler for å unngå skade på røtter, stamme og greiner.
- 15.** Graving i rotsone i vekstsesong bør unngås.
- 16.** SJA (Sikker Jobb Analyse) må gjennomgås og signeres av alle som har arbeidsoppgaver i nærheten av trær.

Lysekloster, 30. september 2025

Harald Bratseth

ISA sertifisert arborist

Vestlandsarboristen - Bratseth